

The background of the slide features three bright green apples arranged in a cluster. A small, detailed butterfly with orange and black wings is positioned on the right side. The bottom of the slide has a solid green gradient bar.

CHƯƠNG 2 HỢP ĐỒNG KINH DOANH QUỐC TẾ

TS. Nguyễn Minh Hằng

Tài liệu tham khảo (bắt buộc)

- Bộ nguyên tắc của UNIDROIT về hợp đồng thương mại quốc tế năm 2004
- Bộ luật Dân sự Việt Nam năm 2005
- Luật TM 2005
- Nguyễn Thị Mơ (2005), Giáo trình pháp luật trong hoạt động kinh tế đối ngoại, Nhà xuất bản giáo dục

Tài liệu tham khảo

- VCCI & Danida, Cẩm nang HĐTM, HN 2007
- TS. Đỗ Văn Đại, Luật HĐ VN- bản án và bình luận bản án, NXB CTQT, 2009
- GS. TS. Nguyễn Thị Mơ, Cẩm nang pháp luật về HĐTM điện tử, NXB LĐ-XH, 2006
- Bộ Tư pháp, Cẩm nang pháp luật kinh doanh dành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa- tập 2: Pháp luật về hợp đồng và các cơ chế giải quyết tranh chấp trong kinh doanh

Tài liệu tham khảo

- Nguyễn Thị Dung (2009), Pháp luật về hợp đồng trong thương mại và đầu tư- những vấn đề pháp lý cơ bản, Nhà xuất bản chính trị quốc gia
- PGS.TS. Nguyễn Văn Luyện, TS. Lê Thị Bích Thọ, TS. Dương Anh Sơn, *Giáo trình Luật Hợp đồng thương mại quốc tế*, NXB ĐH Quốc gia TP.HCM, 2005

Kết cấu của chương

- Tổng quan về HĐKDQT
- Giao kết HĐKDQT
- Điều kiện hiệu lực của HĐKDQT và vấn đề hợp đồng vô hiệu
- Thực hiện HĐKDQT
- Một số vấn đề pháp lý về HĐ điện tử

I. Tổng quan về HĐKDQT

1. Khái niệm về HĐKDQT

- Khái niệm Hợp đồng
- Giá trị pháp lý của Hợp đồng: điều 4 BLDSVN 2005

CONTRACT = LAW

KHÁI NIỆM HỢP ĐỒNG

Đặc điểm của Hợp đồng

- Chủ thể:
- Bản chất:
- Mục đích:
- Hình thức:

Hình thức của Hợp đồng

- Hợp đồng bằng lời nói:
 - Ví dụ?
 - CM hợp đồng ntn?
- Hợp đồng bằng hành vi:
 - Ví dụ?
 - CM hợp đồng ntn?
- Hợp đồng bằng văn bản:
 - Như thế nào là văn bản?
 - Có bắt buộc có chữ ký và con dấu?

Như thế nào là “văn bản”?

- Điều 3- khoản 15 LTMTVN 2005: VB gồm:
 - điện báo, telex, fax
 - trao đổi email, hợp đồng điện tử
- PICC 2004 (Điều 1.11): *VB bao gồm tất cả các hình thức trao đổi thông tin **cho phép lưu giữ thông tin** chứa đựng trong đó và **có khả năng thể hiện dưới dạng hữu hình***

Phân loại hợp đồng

- Hợp đồng đơn vụ và hợp đồng song vụ
- HĐ có đền bù và HĐ ko có đền bù
- HĐ nội và HĐ ngoại
- HĐ dân sự và HĐ TM

Vai trò của hợp đồng

- Là cơ sở quan trọng nhất làm phát sinh nghĩa vụ pháp lý giữa các chủ thể
- Là phương tiện chủ yếu và cơ bản để thiết lập các mối quan hệ pháp lý
- Là phương tiện để kiểm soát và quản lý rủi ro

HĐTM hay HĐDS?

- So sánh HĐTM và HĐDS
 - Về chủ thể
 - Về mục đích
 - Về luật điều chỉnh
 - Mối liên hệ giữa Luật Thương mại và Bộ luật dân sự

HĐTM hay HĐDS?

- HĐ vay vốn giữa công ty Prudential và Vietcombank?
- HĐ mua bán nhà giữa ông A và ông B
- HĐ vay vốn giữa Vietcombank và ông A?
- HĐ bảo hiểm nhân thọ giữa Prudential và ông B?

HĐKDQT và HĐTMQT

- Hai khái niệm này được sử dụng với nghĩa như nhau
- K/n HĐTMQT được sử dụng rộng rãi hơn (international commercial contracts)

Đặc điểm của HĐKDQT

- Về chủ thể
- Về hình thức
- Về mục đích
- Về đối tượng của hợp đồng
- Về đồng tiền thanh toán
- Về luật điều chỉnh hợp đồng
- Về cơ quan giải quyết tranh chấp
- Về ngôn ngữ hợp đồng

HĐKDQT và HĐKD trong nước

HĐKDQT

- Người XK NB
- Người NK VN
- HĐ mua bán ô tô
- Người NK VN không trả tiền
- Người XK phải làm gì?

HĐKD trong nước

- NB: Vidamco
- NM: Dung Tien
- HĐ mua bán ô tô
- NM không trả tiền
- Người bán làm gì?

HĐKDQT và HĐKD trong nước

HĐKDQT

- NB: ARGUS-Bỉ
- NM: OPTICOS-vietnamien
- HĐ cung ứng các thiết bị kính mắt
- Hàng hóa sai hỏng
- OPTICOS kiện ARGUS tại tòa án Pháp?
- Tòa án Pháp có thẩm quyền xét xử không?

HĐKD trong nước

- ARGUS là một công ty 100% vốn của Pháp, thành lập tại VN
- Tình huống tương tự
- Câu hỏi tương tự?

Phân loại HĐKDQT

Căn cứ vào tính chất của hoạt động KDQT:

- Hợp đồng mua bán hàng hóa quốc tế
- Hợp đồng cung ứng dịch vụ quốc tế
- Hợp đồng đầu tư quốc tế
- Các hợp đồng quốc tế liên quan đến quyền sở hữu trí tuệ

Phân loại HĐKDQT

Căn cứ thời hạn thực hiện hợp đồng:

- Hợp đồng ngắn hạn
- Hợp đồng trung hạn
- Hợp đồng dài hạn

2. Những nguyên tắc cơ bản của HĐKDQT

- Nguyên tắc tự do hợp đồng
- Nguyên tắc bình đẳng
- Nguyên tắc thiện chí và trung thực
- Nguyên tắc cấm tự mâu thuẫn
- Nguyên tắc áp dụng tập quán và thói quen trong hoạt động TM

Nguyên tắc tự do HĐ- nguyên tắc cơ bản trong TMQT

- BLDSVN 2005: Điều 4
- LTMVN 2005: Điều 11
- PICC 2004: điều 1.1

Nguyên tắc tự do HĐ- nguyên tắc cơ bản trong TMQT

- Nội dung:
- Một số hạn chế (tự do trong khuôn khổ)
 - Độc quyền nhà nước trong một số lĩnh vực → vì lợi ích công cộng
 - Các quy phạm bắt buộc của pháp luật là các hạn chế của nguyên tắc tự do hợp đồng (các bên không thể thỏa thuận khác)

Quy phạm bắt buộc

- Nhận biết quy phạm bắt buộc và quy phạm tùy nghi:
 - Quy phạm tùy nghi: ...nếu ko có thỏa thuận khác...
 - Tìm VD trong LTM? PICC?
 - Quy phạm bắt buộc: phải, cấm,
 - Tìm VD trong LTM? PICC?

Mục đích của quy phạm bắt buộc

- Chống độc quyền, bảo vệ cạnh tranh
- Thực thi chính sách ngoại thương của quốc gia (kiểm soát ngoại hối...)
- Bảo vệ người lao động
- Bảo vệ môi trường
- Bảo vệ các giá trị đạo đức trong KD

Nguyên tắc bình đẳng

- BLDSVN 2005: Điều 5
- LTMVN 2005: Điều 10
- Chú ý: Bình đẳng pháp lý: bình đẳng về quyền và nghĩa vụ
- Bảo vệ bên yếu thế trong HĐ (đạo đức HĐ)
- VD: tranh chấp về HĐ đại lý giữa công ty Nam Nguyên với cửa hàng bán cà phê; HĐ mua bán điện

Nguyên tắc bình đẳng

Các điều khoản bất bình đẳng

- Các điều khoản lạm dụng
- Các điều khoản hạn chế trách nhiệm cho một bên
- Các điều khoản quy định một lợi ích thái quá cho một bên

Điều khoản lạm dụng

- Điều khoản quy định thời hạn quá ngắn để thông báo khiếm khuyết hàng hóa
- Điều khoản phạt với mức phạt quá cao cho một bên

Điều khoản hạn chế trách nhiệm của nhà SX

- “Nhà sản xuất được miễn tất cả các thiệt hại phi vật chất do sản phẩm của mình gây ra »
- « Trong mọi trường hợp, trách nhiệm của nhà SX không vượt quá 30,000 USD »

Nguyên tắc thiện chí và trung thực

- BLDSVN 2005: Điều 6
- PICC 2004: Điều 1.7- nguyên tắc chủ đạo của PICC
- Thiện chí và không thiện chí: Trò chơi!

Nguyên tắc áp dụng tập quán, thói quen trong hoạt động TM

- Tập quán là gì? Đ3-K4 LTM 2005
- Thói quen là gì? Đ3-K3 LTM 2005
- So sánh tập quán và thói quen
- Nguyên tắc áp dụng: Đ.12, 13 LTM 2005, Điều 1.9 PICC 2004
- VD:

3. NGUỒN LUẬT ĐIỀU CHỈNH HĐKDQT

3.1. Các nguồn luật điều chỉnh HĐKDQT

3.2. Cách xác định luật áp dụng cho hợp đồng

3.1. Các nguồn luật điều chỉnh HĐKDQT (SV đọc Giáo trình PL trong HĐKTĐN)

Các ĐUQT (International Treaties)

Luật quốc gia (National Law)

Tập quán thương mại quốc tế (International
Commercial Customs)

Một số nguồn luật khác:

- PICC
- Các học thuyết pháp lý
- Các hợp đồng mẫu

3.2. Cách xác định luật áp dụng

- Là luật do các bên thỏa thuận lựa chọn:
 - Nguyên tắc tự do thỏa thuận luật áp dụng
 - Điều khoản luật áp dụng trong hợp đồng
 - Thỏa thuận khi có tranh chấp phát sinh (bằng văn bản bổ sung hoặc thỏa thuận mặc nhiên)

Lựa chọn luật nào?

- Có thể lựa chọn bất kỳ luật nào mà các bên cho là thích hợp
- Hạn chế:
 - Trong một số TH nhất định
 - Không được trái với các nguyên tắc chung của PLVN (điều 759- khoản 3 và 4 BLDSVN 2005; điều 5- khoản 2 LTMTVN 2005; điều 4- khoản 3 Bộ luật Hàng hải năm 2005)

Hạn chế quyền tự do thỏa thuận lựa chọn luật áp dụng

- *Hợp đồng được giao kết tại Việt Nam và thực hiện hoàn toàn tại Việt Nam thì phải tuân theo pháp luật Việt Nam (Điều 769 BLDSVN 2005)*
- *Hợp đồng liên quan đến bất động sản ở Việt Nam phải tuân theo pháp luật Việt Nam (Điều 769 BLDSVN 2005)*
- *Hợp đồng đầu tư quốc tế: các bên chỉ có thể thỏa thuận trong hợp đồng việc áp dụng luật của nước ngoài nếu pháp luật Việt Nam không có quy định cụ thể (Điều 5 khoản 4 Luật đầu tư Việt Nam năm 2005)*

Lựa chọn luật nào? Thực tế và kinh nghiệm

Bên Bán	Bên Mua	Luật được lựa chọn
Singapore	Việt Nam	Anh, Singapo
Hàn Quốc	Việt Nam	Pháp, Hàn Quốc, Singapo
Thụy Sĩ	Việt Nam	Singapo
Anh	Việt Nam	Anh
Trung Quốc	Việt Nam	Việt nam
Thái Lan, Các tiểu vương quốc Ả rập thống nhất	Việt Nam	Anh
Nhật Bản	Việt Nam	Singapo, Nhật Bản
Việt nam	HongKong	Singapo, VN
Mỹ	VN	Singapo
Đức	VN	Thụy Sĩ, Singapo

Lựa chọn luật nào? Thực tế và kinh nghiệm

- Thường lựa chọn các nguồn luật có mối liên hệ chặt chẽ với hợp đồng
- Phụ thuộc vào tương quan lực lượng trong đàm phán
- Chọn luật bảo vệ quyền lợi cho mình (cần tìm hiểu kỹ các nguồn luật)
- Chọn luật mà mình hiểu biết nhất
- Chọn luật thường được áp dụng trong ngành nghề kinh doanh

Điều khoản “Luật áp dụng” trong HĐ

- Hợp đồng này và tất cả những vấn đề có liên quan đến việc ký kết, tính hiệu lực, cách diễn giải và việc thực hiện hợp đồng được điều chỉnh theo...

- Luật Việt Nam

- Bộ Nguyên tắc....

- This contract, and all questions relating to its formation, validity, interpretation or performance shall be governed by...

- the law of Vietnam

- PICC

3.2. Cách xác định luật áp dụng

- Nếu các bên không thỏa thuận lựa chọn → do tòa án, trọng tài xác định dựa trên các nguyên tắc chung của tư pháp quốc tế

3.2. Cách xác định luật áp dụng

- Nếu là tòa án → Tòa án áp dụng quy phạm xung đột của quốc gia nơi có tòa án để xác định luật áp dụng

3.2. Cách xác định luật áp dụng

- Nếu là trọng tài:
 - Không bắt buộc phải áp dụng quy phạm xung đột → có quyền tự do lớn hơn tòa án trong việc xác định luật áp dụng
 - Tuân theo Quy tắc tổ tụng trọng tài
 - Thường áp dụng luật mà trọng tài cho rằng thích hợp nhất để giải quyết thỏa đáng tranh chấp

